

Warszawa, dn. 27.02.2020 r.

**Stanowisko odnośnie projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości
i przeciwdziałaniu alkoholizmowi**

ZP Polska Rada Winiarstwa wyraża bezwzględny sprzeciw wobec spożywania alkoholu przez kobiety spodziewające się dziecka oraz karmiące piersią i z aprobatą przyjmuje inicjatywy prowadzące do ograniczenia negatywnych skutków nieodpowiedzialnej konsumpcji alkoholu. FAS (Alkoholowy Zespół Płodowy) jest zespołem wad wrodzonych wywołanych na skutek ekspozycji płodu na alkohol. Każda ilość alkoholu niesie ryzyko wystąpienia zaburzeń w rozwoju dziecka, wobec czego kobiety spodziewające się dziecka powinny zachować bezwzględną abstynencję.

Zgodnie z procedowanym projektem ustawy, wprowadzony ma zostać obowiązek oznaczania wyrobów alkoholowych, dostarczanych do miejsc sprzedaży, informacją o szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży lub karmiące piersią.

Raport „Zachowania zdrowotne kobiet w ciąży”, sygnowany logo Ministerstwa Zdrowia i Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przedstawia wyniki badań dotyczących między innymi konsumpcji alkoholu, przeprowadzonych w 2017r. Wynika z nich, że ilość dzieci z cechami zespołu FAS uległa w Polsce w ostatnich latach istotnemu zmniejszeniu. FAS stwierdzono u 0,03% badanych noworodków, co oznacza poprawę względem 2013r., kiedy wskaźnik ten wyniósł 0,5%. Z satysfakcją zauważamy, że wynik ten – znacznie lepszy niż w wielu krajach Europy, jest dowodem sukcesu działań prowadzonych do tej pory. Dane te, jakkolwiek dobrze świadczą o świadomości Polek, nie powinny uśpić chęci dalszej pracy i czujności w walce z tym niezwykle istotnym problemem, lecz skłonić do dokładnej analizy sytuacji. Jest ona niezbędna, aby planując działania, które mają ograniczyć problem, dobrać odpowiednią metodę, a działania zaplanować odpowiednio tak, by w efekcie trafić do stosunkowo wąskiego grona osób wymagających edukacji bądź specjalistycznej pomocy. Pozwalamy sobie wyrazić wątpliwość, czy zamieszczanie na etykietach napojów alkoholowych informacji o jego szkodliwym

działaniu odniesie oczekiwany efekt. Chwila, w której kobieta sięga po butelkę alkoholu jest w naszej opinii momentem zdecydowanie zbyt późnym na edukację. Informacja kierowana szeroko ma stosunkowo niewielkie szanse, by stanowić wystarczający przekaz edukacyjny dla wąskiego grona kobiet wymagających wsparcia w tym zakresie.

W przytaczanym raporcie „Zachowania zdrowotne kobiet w ciąży” zauważono:

„Ponad połowa badanych kobiet (53,31%) przyznała, że lekarz w czasie ich ciąży nie omawiał z nimi problemu spożywania alkoholu przez ciężarne. 45,53% kobiet stwierdziło, że lekarz zalecał powstrzymanie się od picia jakiegokolwiek ilości alkoholu podczas ciąży”. Odnotowano też karygodne sytuacje, kiedy to lekarz dopuszczał lub nawet zalecał picie alkoholu w trakcie ciąży, deklarowane aż przez 1,17% respondentek.

Pozwalamy sobie zwrócić szczególną uwagę na ten problem i zaapelować o podjęcie inicjatywy, celem zobowiązania personelu medycznego do obligatoryjnego informowania pacjentek o konieczności bezwzględnej abstynencji w okresie ciąży i karmienia piersią. Przestrzeń gabinetów lekarzy i położnych prowadzących ciążę jest miejscem, gdzie potencjał osiągnięcia pozytywnych efektów edukacyjnych jest znaczący. Zakres możliwych inicjatyw edukacyjnych jest szeroki. Warto wybrać odpowiednie, by realnie wpłynąć na zachowanie matek i bezpieczeństwo dzieci.

Zgodnie z przedstawionym projektem ustawy, minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wielkość, zakres, wzór i sposób umieszczania informacji na opakowaniach, zapewniając, aby informacja ta była widoczna, zrozumiała i jednoznaczna.

Zgodnie z Art. 77 Regulaminu Senatu wymagane jest udostępnienie założeń do aktu wykonawczego. W przedstawionym uzasadnieniu do ustawy sprawę potraktowano niezwykle pobieżnie. Stwierdzono jedynie: „Minister w rozporządzeniu zdecyduje, w jakim miejscu na opakowaniu powinna być umieszczona informacja, jaka będzie jej wielkość, czy przyjmie ona formę napisów informujących czy też będzie miała charakter piktogramu. Przy tym minister będzie obowiązany zapewnić, aby informacja była widoczna, zrozumiała i jednoznaczna, tak by mogła skutecznie pełnić funkcję ostrzegawczą i prewencyjną”.

Nie sposób nie zauważyć, że opracowane założenia do aktu wykonawczego nie wnoszą żadnych informacji, a ich zakres pokrywa się z treścią samego projektu ustawy.

Bez wiedzy na temat wielkości, formy i sposobu umieszczania informacji, nie jest możliwe przedstawienie opinii odnośnie projektu oraz ocena komplikacji i kosztów z jakimi zmierzy się branża. Nie jest więc zatem również możliwe rzetelne opracowanie Oceny Skutków Regulacji.

Nie ulega wątpliwości, że koszty i komplikacje wystąpią, a ich skala będzie w dużej mierze uzależniona od formy, miejsca aplikacji i wielkości ostrzeżeń. Informacje te mają zatem dla producentów i importerów wina olbrzymie znaczenie. Głównymi zagadnieniami będą możliwość

wywiązania się z obowiązku, ze względu na aspekty techniczne i organizacyjne oraz koszty z tym związane. Obawiamy się, że koszty mogą okazać się wysokie i nie ograniczą się do jednorazowej zmiany etykiet.

Pytanie wszystkich podmiotów – zarówno importerów, jak i producentów napojów winiarskich, brzmi: w którym miejscu opakowania będzie aplikowany znak i jaka będzie jego wielkość.

Podmioty butelkujące napoje winiarskie wyprodukowane w kraju i importowane luzem obawiają się istotnych problemów w przypadku, gdy aplikacja znaków, ze względu na aspekty techniczne, okaże się trudna i generująca dodatkowe koszty. Dla importerów taka sytuacja oznaczać będzie wzrost ceny towaru w związku z komplikacjami, którymi zostaną dodatkowo obciążeni ich dostawcy.

Należy zwrócić uwagę na bardzo małe podmioty importujące wina. Wiele z nich wprowadza na rynek produkty zaetykietowane w języku producenta, a wymagane przepisami prawa informacje w języku polskim zamieszczane są na małych naklejkach. Dla nich ulokowanie dodatkowych oznakowań może być bardzo problematyczne.

Podsumowując pragniemy podkreślić, że ze zrozumieniem przyjmujemy ideę wprowadzenia obowiązku oznaczania wyrobów alkoholowych informacją o szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży lub karmiące piersią. Wyrażamy jednak wątpliwość, czy regulacja ta będzie efektywną drogą do rozwiązania problemu konsumpcji alkoholu przez matki. Postulujemy o doprecyzowanie założeń do projektu aktów wykonawczych tak, by możliwa była rzetelna ocena skutków regulacji. Przedstawione Uzasadnienie, ze względu na brak koniecznych informacji, nie pozwala nam na ustosunkowanie się do konsultowanego projektu.

Magdalena Zielińska

Prezes Zarządu